

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004113

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Расторгуєва Наталія Олегівна

2. Nataliia O. Rastorhuieva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1234-2767

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 48007 081 Право

Дата захисту: 16-12-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Головне Управління Національної поліції в Харківській області

Код за ЄДРПОУ: 40108599

Місцезнаходження: вул. Жон Мироносиць, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11158

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.61

Тема дисертації:

1. Інтеграція *acquis communautaire* в правову систему України: історико-правовий аспект
2. Integration of the *acquis communautaire* into the legal system of Ukraine: historical and legal aspect

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукової проблеми, що виявилось у комплексному дослідженні процесу інтеграції *acquis communautaire* в правову систему України з урахуванням історичних, правових, інституційних і соціальних чинників. Проведене дослідження дало змогу сформулювати обґрунтовані висновки, положення та рекомендації, що мають як теоретичне, так і практичне значення для подальшого розвитку правової системи України в контексті євроінтеграції. У першому розділі дисертації розглянуто еволюцію *acquis communautaire* як правової категорії, з'ясовано її багатокomпонентну структуру та функціональне значення для формування правового простору ЄС. Зроблено висновок, що поняття «*acquis communautaire*» – це сукупність усіх норм, правил, правових актів, принципів і зобов'язань, що регулюють функціонування ЄС, зокрема з договірними положеннями, законодавчими актами, судовою практикою, політичними домовленостями та міжнародними угодами, які постійно еволюціонують у відповідь на зміни внутрішніх і зовнішніх умов функціонування ЄС. Проаналізовано генезу, основні етапи становлення та ключові джерела *acquis communautaire*, а також особливості правотворчості ЄС і розвиток

інституцій, відповідальних за імплементацію права Союзу. Порівняльно-правовий аналіз механізмів впровадження *acquis* у Німеччині, Франції, Швейцарії, Іспанії та Польщі дозволив виявити моделі ефективної гармонізації, інституційної адаптації і міжсекторальної координації, які є релевантними для українського контексту. У другому розділі зосереджено увагу на дослідженні співвідношення *acquis communautaire* з правовою системою України. Обґрунтовано, що національна правова система має змішаний характер, що поєднує риси європейського континентального права та пострадянської правової традиції, що ускладнює імплементацію *acquis*. Проаналізовано джерела права, нормативну стабільність, судову практику, статус міжнародних договорів і рівень правової визначеності в Україні. Доведено, що відсутність стабільного механізму правозастосування та неузгодженість судової практики є бар'єрами для ефективної гармонізації. У другому розділі також представлено апроксимацію законодавства України як системного процесу, що охоплює правову, інституційну й управлінську складові. Сформульовано основні етапи апроксимації: підготовчий (збір та оцінка нормативного матеріалу), транспозиційний (переклад і адаптація норм), адаптаційний (впровадження в національну практику) та контрольний (моніторинг і аналіз ефективності). Розкрито роль національних інституцій, урядових стратегій, цифрових інструментів і залучення громадянського суспільства в забезпеченні ефективності адаптаційного процесу. Обґрунтовано доцільність застосування комбінованої моделі апроксимації, яка враховує правову ідентичність України й водночас забезпечує ефективне впровадження європейських стандартів. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в комплексному історико-правовому аналізі інтеграції *acquis communautaire* в правову систему України з урахуванням порівняльного досвіду держав ЄС, обґрунтуванні впливу джерел права, судової практики та нормативної стабільності на ефективність імплементації європейських стандартів, формулюванні моделі апроксимації як багаторівневого процесу з виокремленням підготовчого, транспозиційного, адаптаційного й контрольного етапів. Доведено, що інтеграція *acquis communautaire* потребує трансформації правової культури, посилення інституційної спроможності та адаптації механізмів правозастосування. Уперше здійснено комплексний аналіз взаємозв'язку між нормативною гармонізацією, політико-правовими умовами інтеграції та інституційною готовністю України до імплементації *acquis*, що дозволило обґрунтувати доцільність застосування комбінованого підходу до імплементації *acquis communautaire* з урахуванням правової ідентичності, національних особливостей і політичного контексту розвитку України.

2. The research provides a theoretical generalization and a new solution to the scientific problem, which consists of substantiating the historical and legal principles, features, and mechanisms of integrating the *acquis communautaire* into the legal system of Ukraine. The study is based on the analysis of the sources of EU law, the development of legal institutions, and the formation of a common regulatory space of the member states. It is established that the *acquis communautaire* is a dynamic construction that combines legal, institutional, and political elements contributing to the unity of the EU legal order and European integration. The first part of the work examines the evolution of the *acquis communautaire* as a legal category, elucidates its multi-component structure and functional significance for the formation of the EU legal space. It is concluded that the concept of “*acquis communautaire*” is a set of all norms, rules, legal acts, principles and obligations that regulate the functioning of the EU, including contractual provisions, legislative acts, case law, political arrangements, and international agreements, which are constantly evolving in response to changes in the internal and external conditions of the EU functioning. The genesis, main stages of formation and key sources of the *acquis communautaire* are analyzed, as well as the features of EU lawmaking and the development of institutions responsible for the implementation of Union law. A comparative legal analysis of the mechanisms for realizing the *acquis* in Germany, France, Switzerland, Spain and Poland allowed us to identify models of effective harmonization, institutional adaptation and intersectoral coordination that are relevant to the Ukrainian context. The second part focuses on the study of the relationship between the *acquis communautaire* and the legal system of Ukraine. It is confirmed that the national legal system is of a mixed nature, combining features of European continental law and post-Soviet legal tradition, which complicates the enactment of the *acquis*. The sources of law, regulatory stability, judicial practice, the status of international treaties and the level of legal certainty in Ukraine are analyzed. It is

proven that the lack of a stable mechanism for law enforcement and the inconsistency of judicial practice are barriers to effective harmonization. This part also presents the approximation of Ukrainian legislation as a systemic process that encompasses legal, institutional and managerial components. It is formulated the main stages of approximation: preparatory (collection and assessment of regulatory material), transposition (translation and unification of norms), adaptation (implementation into national practice) and control (monitoring and analysis of effectiveness). The role of national institutions, government strategies, digital tools and civil society involvement in ensuring the effectiveness of the adaptation process is revealed. The feasibility of using a combined approximation model that takes into account the legal identity of Ukraine and at the same time ensures the effective realization of European standards is substantiated. The scientific novelty of the thesis research lies in the comprehensive historical and legal analysis of the *acquis communautaire* integration into the legal system of Ukraine, considering the comparative experience of the EU states, substantiating the influence of sources of law, judicial practice and regulatory stability on the effectiveness of the European standards execution, formulating the approximation model as a multi-level process with the separation of preparatory, transposition, adaptation, and control stages. It is proven that the adoption of the *acquis communautaire* requires the transformation of legal culture, strengthening institutional capacity and adaptation of law enforcement mechanisms. For the first time, a classification of barriers to Ukraine's legal integration into the EU legal space was proposed practical ways to overcome them were identified, and the feasibility of using a combined approach to implementing the *acquis communautaire* was established, paying attention to the legal identity, national characteristics, and political context of Ukraine's development.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Расторгуєва Н. О. Становлення та розвиток *acquis communautaire* у Франції, Німеччині та Швейцарії: порівняльно-правовий аналіз. *Право і безпека*. 2024. № 3(94). С. 97-108.
- Расторгуєва Н. О. Ключові етапи адаптації *acquis communautaire* до правової системи України: історичний огляд. *Science Rise. Juridical Science*. 2024. № 2. С. 12-21.
- Расторгуєва Н. О. Система органів державної влади, відповідальних за реалізацію інтеграції *acquis communautaire* в Україні. *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*. 2024. Вип. 4. С. 9-20.
- Расторгуєва Н. О. Еволюція концепції *acquis communautaire* в Європейському Союзі. *Юридичний бюлетень*. 2024. Вип. 35. С. 31-42.
- Расторгуєва Н. О. Поняття «апроксимація» в євро інтеграційній термінології. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2025. Вип. 34 (1). С. 624-634.
- Расторгуєва Н. О. Принцип верховенства права в правовій системі ЄС та України: порівняльно-правовий аналіз. *Ерліхівський журнал*. 2025. Вип. 13. С. 43-49.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цукан Оксана Миколаївна
2. Oksana Tsukan

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4467-1028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусаров Костянтин Володимирович
2. Kostiantyn V. Gusarov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7037-1470

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сухарева Анна Олександрівна

2. Anna O. Sukharieva

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0096-1103

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гудзь Тетяна Іванівна

2. Tetyana I. Gudz

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6950-6136

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бугайчук Костянтин Леонідович

2. Kostiantyn L. Buhaichuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2429-5010

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бурдін Михайло Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бурдін Михайло Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Невядовський Владислав Олегович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна